

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

77. évfolyam, 112. szám
1987. május 14., csütörtök

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Miként alakul a telefonellátottság az évtized végéig?

A számok sokat mondanak: 1955-ben száz lakosra 3,5 telefonállomás jutott, s ez az akkori európai átlag 70 százaléka volt. Azóta a hazai beszélőhely-sűrűség több mint négyszeresére emelkedett, mégis tovább nőtt elmaradásunk az európai átlaghoz mérve, mivel korábbi önmagához képest a kontinensen 6,4-szeres volt a fejlődés. Ráadásul a nemzetközi mezőnyben való lemaradás mellett további belső torzulások is megfigyelhetők, hiszen a fejlesztések az idők folyamán főként a fővárosra koncentrázódtak, s így a vidék elmaradása nőttön nőtt.

A közelmúltban egy szakmai tanácskozáson elhangzott, hogy a VII. ötéves tervidőszakban tovább várható a távközlési szolgáltatások iránti igények dinamikus növekedése. A hagyományos értelemben vett távközlési szolgáltatások mellett mind nagyobb lesz az igény új szolgáltatások iránt is. Sokak új telefonra lesz tehát szükség, de ez még nem minden, mert a megfelelő színvonalú távbeszélő szolgáltatás mellett számos előfizetőnek szüksége lesz különféle adatviteli, valamint a telefon- és az adathálózatot integráltan alkalmazó új szolgáltatásokra. Az ipari termelés struktúrájának remélt változása, nemkülönben a számítástechnika egyre nagyobb szerepe a termelési irányításában és a termelési folyamatokban, továbbá az a józan igény, hogy hatékonyabb legyen a mezőgazdasági termelés, együtt és egyenként is nagyobb követelményeket támasztanak a távbeszélő-hálózat szolgáltatásaival szemben.

Aligha mondunk újat vele, hogy a szolgáltatás minősége nem romolhat tovább, mert súlyosan veszélyeztetné a gazdaság terveinek valóra váltását. Az Országgyűlés egyik tavalyi ülészaka óta sokak számára az is ismeretes, hogy a mostani tervidőszak, ha nem is lesz képes gyökeresen felszámolni a több tervciklusban felgyülemlett hátrányokat, fordulópontra jelent mégis.

A fejlesztés elvei

A már említett szakmai tanácskozáson — amelyen a Magyar Posta VII. ötéves tervi távközlési fejlesztését vitatták meg a szakemberek — rögzítették a fejlesztés legfőbb elveit. Eszerint elsődleges teendőként meg kell állítani a rekonstrukciós elmaradások további halmozódását. A fejlesztésre szánt összegek szükségessége miatt korábban a telefonhálózat szinte minden áron való bővítését szorgalmazta a posta, hogy gyarapítani tudja bevételét. E szándékot nem igazolta a gyakorlat: hiába lesz több telefonállomás, a felújítások elmaradása miatt a hálózat egésze egyre rosszabb hatásokkal működik. Az évtized végéig a működőképesség javítása végett ki kell cserélni 140 ezer telefonállomást kiszolgáló elavult központberendezést, a vállalatoknál, intézményeknél a belső telefonhálózat mellékállomásait a külvilággal összekapcsoló alközpontokban legalább 110 ezres kapacitást, és 700 ezer kilo-

méter meghaladó telefonhálózatot.

Es akkor még egyetlen új előfizető sem kapott telefont. Nem kicsik az új bekapcsolások feladatai sem: 1990 végéig Magyarországon a 100 lakosra jutó telefonellátottságot a jelenlegi 14-ről 16,6-ra fejleszti a posta. A számítások szerint a telefonhálózatot érintő beruházások összértéke 40 milliárd forint. A VII. ötéves tervidőszakban. Ez a minden eddiginél nagyobb feladat jókora erőfeszítést követel a Magyar Postától is, meg a hazai ipartól is; az utóbbitól jelzéseként annyit, hogy a tervezett fejlesztés távközlési berendezéseinek négyötödét a hazai ipar fogja szállítani.

A fővárosban a központok és a hálózat kritikus állapota miatt a beruházások többsége rekonstrukció lesz, persze azért számítani lehet a kapacitások mérsékelt növekedésére is. A feladatot egyébként némiképp könnyíti, hogy a variációk számának kimerülése folytán 1988-ban Budapesten át kell térni a hétjegyű telefonszámokra.

Új központok

Mint már volt róla szó, nagy az aránytalanság a vidék és a főváros telefonellátottsága között. A Magyar Posta a VII. ötéves tervidőszak egyik alapvető feladatául kezeli ennek az aránytalanságnak a megváltoztatását. Ennek jegyében teljesen befejeződik a megyeszékhelyeken a telefonközpontok rekonstrukciója, bővítése. Tizenegy megyeszékhelyen túl vannak már ezen a munkán. Miskolcon befejezés előtt áll a tervidőszak legnagyobb ilyen jellegű beruházása, aminek összértéke kétfélmilliárd forint. Székesfehérvár, Veszprém, Zalaegerszeg, Szolnok, Szombathely és Kaposvár van még hátra az évtized végéig, ezek egyenként 1-1,5 milliárd forintos beruházások.

Hazánkban 1928-ban helyezték üzembe az első automata telefonközpontot. Most, csaknem hat évtizeddel később, még mindig csaknem kétezer olyan kézi kapcsolósú telefonközpont működik, amelyek csak a század eleji színvonalú szolgáltatásokra képesek. Mellettük — a 3064 település közül ötszázban — automatikus távhívásra alkalmas telefonközpontok működnek. A mostani tervidőszak telefonfejlesztési feladatai sorában rangos helyet kapott az automatikus központok számának gyors nö-

velése, hiszen a VI. ötéves tervidőszak végén még a városoknak is több mint a fele nélkülözni volt kénytelen ezt az európai viszonylatban teljesen mindennapos szolgáltatást. A VII. ötéves tervidőszak végére — és ez már számottevő fejlődés — több mint a kétszeresére emelkedik az automatikus távhívásba bekapcsolódó települések száma. Nem kevésbé fontos, hogy a Magyar Posta kialakítja az úgynevezett régióközpontokat, amelyek révén végre megszűnik a telefonösszeköttetésekben a Budapest-centrikusság, és javulni fog az átviteli és a hangminőség.

A Magyar Posta központjában arról tájékoztattak, hogy végül is 1990-ig — a rekonstrukció 140 ezer állomásán kívül — körülbelül 260-280 ezer állomáskapacitás tiszta szaporulat érhető el, ami lehetővé tenné 200-210 ezer új főállomás üzembe helyezését. Távközlő hálózatát a posta a későbbiekben természetesen a legkorszerűbb rendszerekkel, berendezésekkel kívánja fejleszteni. Mivel a híradástechnika gyors ütemű innovációját, az elektronikus digitális technikában mutaközo nagyarányú fejlődését a hazai ipar csakis némi késéssel képes követni, az ilyen típusú rendszerek szállítására valószínűleg csak az évtized utolsó időszakában kerülhet sor.

Fejér Gyula

A marostői városrész jövője

Kezdetben volt a körülírás. Mikor még nem volt neve a kialakulóban levő városrésznek, jobb híján mondtuk Észak-Újszegednek, jellemeztük paneles sorházaival, irtuk azt is: a Rózsa Ferenc sugárút végén levő lakótelep. A kissé rosszmájú köznyelv emlegette az épületeket Délép-házakként, milliomosnyegyként — szóval küszködtünk a „megszólítással”, míg végre lett neve: marostői városrész. (Nem igazán épült még be e kifejezés a szegediek nyelvi tudatába, ám ha a városrész eddigi 17 éves történetére gondolunk, a név rögződésére is adhatunk ennyi évnyi esélyt...)

Bármilyen furcsa, az első házfelépítési terv 1970-ben készült — a Csomiter terv akkor 508 hagyományos családi házas telek kialakítására adott javaslatot. Az ötödik ötéves tervben azonban nem futotta a közműépítés költségeire. 1979-et irtak már, mikor a Délép paneles technológiával családi, sor- és kis társasházak építésére kérte a területet. Az új funkcióknak megfelelően újabb házfelépítési javaslatot dolgozott ki — akkor már — a Délterv. A történelmi hűség kedvéért: 52 hektáron, együttesen 1122 lakást helyezve el. A városi tanács, az OTP és az építő cég megállapodása szerint a tanács ingyen átadta a területet a takarékpénztárnak, s még

negyvenmillió forinttal hozzájárult a közművesítés költségehez. A feltétel: a VI. ötéves tervben építsenek meg, s értékesítsenek ezer lakást.

E programban „némi” változást hoztak az időközbeni értékesítési gondok: tavaly júniusig 276 paneles sorházlakás épült fel, s további 354 kis társasházi otthon építésére vállalkoztak a szerződő partnerek. A fennmaradó 26 hektáros területről lemondtak.

Most, a harmadik fordulóban ismét a Délterv kapott megbízást a városrész jövőjének megfogalmazására. (A tervet legutóbbi ülésen hagyta jóvá a végrehajtó bizottság.)

Intenzív beépítéssel földszintes és egyemeletes családi, sor- és átriumházakat, egy-két emeletes kis társasházakat lehet elhelyezni a tervezési területen — jelenleg 104 lakás építési tervét készítik elő, 81 lakótelek értékesítése 1987 utol-

só negyedében várható. Hogy az építkezést jobban — s egyáltalán — lehessen ütemezni, két, egyenként kétszáz lakásos területegységet jelöl ki a terv a Rózsa Ferenc sugárút déli oldalán, az északi oldalon pedig egy 104 lakásosat.

A tervezők a marostői városrész távlati jövőjére is előre pillantottak, megvizsgálták a tágabb környék rendezési lehetőségeit. A Holt-Maros 1860-ban levágott kanyarulatáig terjedő területen csaknem három és fél ezer lakás férne el. Így az elő és a Holt-Maros által közrefogott újszegedi részen az ezredforduló utáni évtizedben körülbelül 18 ezren élhetnek, lakhatnak majd. A városrész forgalmának a következő évtizedekben is a sugárút lesz a fő tengelye — így hát az intézményeknek is a Rózsa Ferenc sugárút mentén hagynak szabad területet.

P. K.

Desszertpor — a paprikagyárból

A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat évi 1,3 milliárd forint értékű termékeinek a fele már nem paprikából készül. Az élelmiszer-kombinált fejlődött vállalat nagy mennyiségben gyárt konzerveket és különféle ételporokat. A paprika a szegedi üzem profi maradt, míg Makón konzerveket, Rösztén Ve-

geta és Delikát ételkészítő a mórhalmi gyárban egyebek között gyümölcskocsonya-, jégkrém- és fagyaltport, valamint befőtt- és dzsemtartósító porokat készítenek. A szakosított üzemekben nagyobb erőt tudnak fordítani újdonságok kidolgozására. A mórhalmiak legújabb kreációjá például a desszertpor.

Gáz, tornaterem, uszoda

Mórhalom — hétköznapi

Az áldásos gáz az elmúlt évben jutott el Mórhalom határáig, mi több, azon túl is — köszönhetően a városi jogú nagyközség vezetőinek, precíz szervezőmunkájuknak. Persze minden jó szándék kevés lett volna, ha a Degáz kollektívája nem segített volna készséggel. A közös összefogás eredménye, hogy tavaly télen 170 lakásban élvezhették a tiszta, kellemes fűtő-főző energiát. Azok a gazdasági egységek, amelyek hozzájárultak a gerincvezeték építéséhez, azok is megkapták a vezetékes gázt.

Az idén tíz kilométer hálózatot fektetnek le, s így lehetőség lesz 500 lakásban korszerűsíteni a fűtést. Ez azért lényegesen több, mint az előző évi, mert 1986-ban a gerincvezeték kiépítésén volt a hangsúly. Mórhalmon 1988-ban tervezik a hálózatépítés befejezését.

Az energiahordozón túl fontos feladat a tornaterem építése. A 30 méter hosszú és 18 méter széles küzdőtér mellett 200 személyes lelátó is épül. A létesítményt október 31-ig átadja a kivitelező, a mórhalmi költségvetési üzem. Az iskolaudvarban készülő tornaterem nem csak az iskolások javát szolgálja, hanem a lakosság egészséges testedzését is.

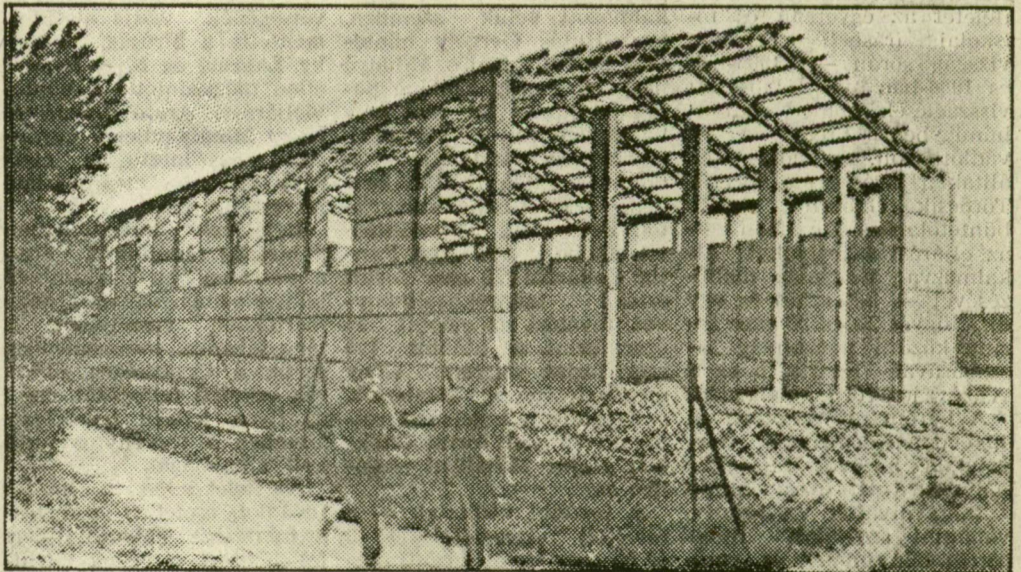
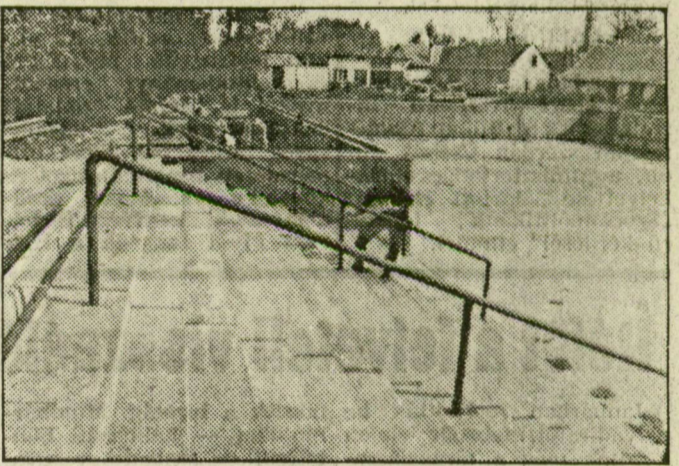
A harmadik jelentős beruházás az uszoda. A tervek szerint ebben az évben azt is át kellett volna adni, ám ez

sajnálatosan — anyagi okok miatt — elmarad. Menetközben derült ki, hogy minden többé kerül, mint azt gondolták.

A 33 méteres medence egyébként már elkészült tavaly, sőt kiállta a nyomáspróbát is. A feszített víztükürű uszoda gépészeti munkáit végzi jelenleg a szentesi vízmű, de festik már a korlátokat is. Úgy tűnik úgy, hogy minden kész. Sajnos nem! Nincs pénz a burkolólapokra. Ez az oka annak, hogy csak 1988-ban lehet majd élvezni a nyitott uszodát. Későbbi tervek szerint majd befedik azt.

Acz S. Sándor

A „kész” uszoda — csempe nélkül

A tornaterem vázszerkezete